

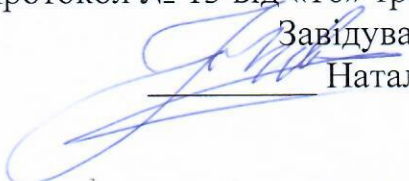
**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра фінансів

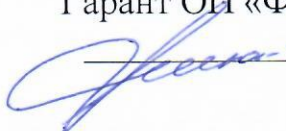
«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
16 травня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 13 від «16» травня 2024 р
Завідувача кафедри
Наталія ШВЕЦЬ

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Фінанси і кредит»
Юлія НЕГОДА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок»

Освітня програма «Фінанси і кредит»

Факультет Економічний

Розробники: д.е.н., професор, професор кафедри фінансів Негода Ю.В.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Олійник Л.А.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни
ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	
Освітня програма	Фінанси і кредит	
Освітній ступінь	Бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	240	
Кількість кредитів ECTS	8	
Кількість змістових модулів	6	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	2
Семестри	3, 4	3, 4
Лекційні заняття	60 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	60 год.	6 год.
Самостійна робота	120 год.	226 год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	4 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу дисципліни «Публічні фінанси» є надання студентам теоретичних та практичних знань з організації та функціонування бюджетної системи і бюджетної політики, методів та інструментів управління публічними фінансами, розвитку економічної та соціальної інфраструктури адміністративно-територіальних одиниць. Важливим при цьому є вивчення сутності бюджетних відносин і характеру їх впливу на суспільство, розкриття законів побудови і функціонування бюджетної системи, теоретичних засад системи державного фінансового регулювання в ринковій економіці.

Основними завданнями курсу «Публічні фінанси» є:

- вивчення теоретичних основ формування і використання публічних фінансів;
- вивчення місця та ролі бюджету в фінансовій системі;
- оволодіння знаннями щодо механізму складання, затвердження та виконання бюджету;
- засвоєння теоретичних та практичних знань щодо організації виконання дохідної та видаткової частин державного та місцевих бюджетів;
- формування знань з питань державного та місцевих кредитів та управління державним та місцевим боргом;
- вивчення процесу формування та розподілу міжбюджетних трансфертів;
- оволодіння знаннями щодо функціонування державних соціальних фондів;
- вивчення процесу функціонування та управління державними та комунальними підприємствами;
- оволодіння закономірностями у сфері фінансових відносин держави, місцевих органів, господарства та населення і шляхами їх використання у практиці фінансової роботи;
- визначення сукупності заходів, що забезпечують використання фінансів, як одного з дійових важелів економічної політики місцевих органів самоврядування.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК14. Здатність складати та аналізувати стратегічні та програмні документи у сфері розвитку публічних фінансів.

програмні результати навчання (ПРН):

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причиннонаслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР26. Застосовувати управлінські навички у процесі формування і використання бюджетних ресурсів, вміти формувати бюджетні програми та оцінювати їх ефективність.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	Тиж-ні	узьо-го	у тому числі					узьо-го	у тому числі					
			л	п	л а б	і н д	с.р.		л	п	ла б	і н д	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
3 семестр «Державні фінанси»														
Змістовий модуль 1. «Економічний зміст та складові публічних фінансів»														
Сутність, призначення і роль публічних фінансів	1	8	1	1			6	5						5
Бюджет як основний фінансовий план держави	1	8	1	1			6	10	1	1				8
Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	2	10	2	2			6	7	1					6
Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України	3	10	2	2			6	8						8
Разом за змістовим модулем 1		32	6	6			24	30	2	1				27
Змістовий модуль 2. «Складові публічних фінансів»														
Система доходів бюджету	4-5	15	4	4			7	12	1	1				10
Система видатків бюджету	6-7	15	4	4			7	12	1	1				10
Соціальні позабюджетні фонди	8	11	2	2			7	15						15
Фінанси державних підприємств	9	7	2	2			3	15						15
Разом за змістовим модулем 2		48	12	12			24	54	2	2				50
Змістовий модуль 3. «Основні напрями видатків Державного бюджету»														
Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу	10-11	11	4	4			3	14		1				13
Видатки бюджету на оборону та управління економічну діяльність держави та науку	12-13	12	4	4			4	15						15
Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	14-15	13	4	4			5	15						15
Разом за змістовим модулем 3		36	12	12			12	44		1				43

Усього годин перший семестр		120	30	30			60	120	4	4		112
4 семестр «Місцеві фінанси»												
Змістовий модуль 4. «Організація місцевих фінансів, місцеві бюджети»												
Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	16	11	2	2			7	11	1			10
Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади	17	11	2	2			7	11	1			10
Формування дохідної бази місцевих бюджетів	18-19	20	4	4			12	16		1		15
Система видатків місцевих бюджетів	20-21	20	4	4			12	15				15
Разом за змістовим модулем 4		62	12	12			38	53	2	1		50
Змістовий модуль 5. «Бюджетний процес на місцевому рівні та бюджетне регулювання, фінансова діяльність підприємств місцевого господарства»												
Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів	22	11	2	2			7	17	1	1		15
Бюджетний процес на місцевому рівні	23-24	18	4	4			10	16	1			15
Фінанси підприємств комунального господарства	25	10	2	2			6	15				15
Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу	26	10	2	2			6	15				15
Разом за змістовим модулем 5		49	10	10			29	63	2	1		60
Змістовий модуль 6. «Фінансова політика та управління місцевими фінансами»												
Фінансова політика місцевих органів влади	27	10	2	2			6	10				10
Управління місцевими фінансами в Україні	28-29	19	4	4			11	13				13
Світовий досвід організації місцевих фінансів	30	10	2	2			6	10				10
Разом за змістовим модулем 6		39	8	8			23	33				33
Усього годин другий семестр		150	30	30			90	109	4	2		143
Усього годин		240	60	60			120	240	8	6		226

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, призначення і роль публічних фінансів. Бюджет як основний фінансовий план держави.	4
2	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України.	4
3	Система доходів бюджету.	4
4	Система видатків бюджету.	4
5	Державні фонди соціального страхування	2
	Фінанси державних підприємств	2
6	Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науки.	2
7	Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів.	2
8	Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади.	2
9	Бюджетний процес на місцевому рівні.	4
10	Фінансова політика місцевих органів влади.	2
11	Світовий досвід організації місцевих фінансів.	2
12	Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу.	4
13	Видатки бюджету на оборону та управління.	2
14	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.	2
15	Формування дохідної бази місцевих бюджетів.	4
16	Система видатків місцевих бюджетів.	4
17	Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів.	2
18	Фінанси підприємств комунального господарства.	2
19	Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу.	2
20	Управління місцевими фінансами в Україні.	4

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, призначення і роль публічних фінансів. Бюджет як основний фінансовий план держави.	4
2	Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України.	4
3	Система доходів бюджету.	4
4	Система видатків бюджету.	4
5	Державні фонди соціального страхування	2
	Фінанси державних підприємств	2
6	Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науки.	2
7	Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів.	2
8	Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади.	2
9	Бюджетний процес на місцевому рівні.	4
10	Фінансова політика місцевих органів влади.	2
11	Світовий досвід організації місцевих фінансів.	2
12	Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу.	4
13	Видатки бюджету на оборону та управління.	2
14	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.	2

15	Формування дохідної бази місцевих бюджетів.	4
16	Система видатків місцевих бюджетів.	4
17	Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів.	2
18	Фінанси підприємств комунального господарства.	2
19	Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу.	2
20	Управління місцевими фінансами в Україні.	4

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3460>
2. Негода Ю.В., Олійник Л.А. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни «Публічні фінанси» для студентів ОС «Бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» ОП «Фінанси і кредит». Київ : Компринт, 2024. 120 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.
2. Бюджетна система: тенденції розвитку URL: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/2019-07-08-budget_book.pdf
3. Бюджетний кодекс України // Офіційний вісник України від 13.08.2010., № 59. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
4. Бюджетний менеджмент: навч. посіб. І.М. Титарчук, Ю.В. Негода К.: НУБіП України, 2018. 312 с.
5. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.
6. Олійник Л.А., Негода Ю.В. Місцеві фінанси: навч. посіб. К.: ЦП «Компринт», 2022. 390 с.
7. Податковий кодекс України. // Офіційний вісник України від 10.12.2010 р., № 92 URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
8. Всесвітня декларація місцевого самоврядування // Місцеве та регіональне самоврядування України URL: <https://sites.google.com/site/igroupteamsite/municipalne-pravo-ukraineni/vsesvitna-deklaracia-miscevogo-samovraduvanna-1985r>
9. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 1997 р. URL: <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>
10. Електронна бібліотека НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/17325>
11. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
12. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. URL : <https://www.treasury.gov.ua/>
13. Офіційний веб-портал Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
14. Офіційний веб-портал Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <https://fiu.gov.ua/>
15. Офіційний веб-портал Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL: <http://budget.rada.gov.ua/kombjudjet/control/uk/index>.
16. Офіційний веб-портал Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL: <http://mtu.gov.ua/>.
17. Офіційний веб-портал Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/>
18. Офіційний веб-портал Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
19. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL : <https://www.mof.gov.ua/uk>
20. Податковий кодекс України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
21. Про бюджетну класифікацію : Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11#Text>
22. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України : Постанова Кабміну України № 215 від 15.04.2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>

23. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження». Київ, 2017. 184 с.

24. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

25. Open budget. URL : <https://openbudget.gov.ua/budget-literacy/budget-system/structure>